

TÄHEKE

NR. 9 1970

LOO SUGISESTE LEHTEDE KOHTA LEIATE 13. LEHEKULJELTI

Esimene koolipäev

Margus ruttas kooli, uus koolimüts peas ja uus kooliülikond seljas. Ta sammus ema käekõrval. Palju poisse ja tüdrukuid läks samas suunas, kõigil välimus pidulik ja rõõmus ning samm kiire ja tähtis. Oli ju esimene koolipäev.

Aga Margus oli ärevil. Margus oli ärevil sellepärast, et võib-olla õpetaja küsib ja ta ei oska vastata. Lugemist ta ei kartnud, ta oskas kaupluste silte ja ajalehtede suuri pealkirju lugeda. Numbreid tundis ta samuti. Ta oli veel eile õhtul emalt pärinud, et mida küll koolis kõigepealt küsitakse. Ema oli siis ütelnud, et küllap küsitakse nime, isa ja ema nime ning aadressi. Margus teadis neid kõiki. Aga ikkagi piinas mõte: kui küsitakse hoopis midagi muud?

Koolimaja ukse kohal oli suur plakat: TERE TULEMAST!

Margus sisenes emaga koolimajja. Kohe astus nende juurde pikk noormees ja küsis Marguselt naeratades:

„Oled esimese klassi õpilane, eks ole?“

Margus noogutas.

„Aga mina olen viimase klassi õpilane, abiturient. Minu nimi on Rein. Kuidas sinu nimi on?“

Margus vastas, et Margus.

„Olemegi tuttavad,“ ütles lõpuklassi õpilane ja võttis Margusel käest. „On veidi aega, lähme, ma näitan sulle koolimaja!“

Margus hoidis abiturienti käest ja ema käest ka. Nad käisid koridorides ringi. Abiturient näitas oma klassi. Siis oli paras aeg saali minna.

Abiturient ütles veel:

„Tead, Margus, ma ütlen sulle ühe saladuse: kuula klassis tähelepänelikult, siis on kodus vähem õppimist ja saab rohkem õues olla.“

Saalis ukse kõrval seisis neid. Need olid samuti viimase klassi õpilased. Nad juhatasid lapsi ettepoole istuma.

Margus istus teises reas kahe poisi vahel. Vanemad olid tagapool. Siis hakkas direktor kõnelema. Ta kõneles pikalt ja ilusasti. Ning see jäi Margusele hästi meelde:

„Tänasest päevast jätate kõrvale oma nukud ja karujuntsud. Nüüd olete õpilased ja teie tegevus on õppimine.“

Direktor võttis suure paberi ja hakkas laste nimesid lugema. Keda ta hüüdis, see tuli ette. Direktor andis talle aabitsa ja väikesed pruunid kaaned ning soovis õnne esimesse klassi astumise puhul. Kellel aabits

käes, sellele pani viimase klassi tütarlaps lille rinda. Nüüd läksid lapsed lavale. Jäädi ridastikku seisma, kõige enne a klass, siis b ja siis c.

Direktor, sõbralikult muigav mees, surus ka Marguse kätt ja ütles talle: „Ole tubli poiss!“

Ja siis kuulutas direktor pidulikult:

„Nüüd kõlab teile, esimese klassi õpilased, esimene koolikell. Soovin teile palju õnne!“

Lavale tuli koolitädi, suur kell käes. Ta helistas kella. Kõik vanemad plaksutasid käsi. Ja lapsed lahkusid saalist klasside kaupa koos oma õpetajaga.

Klassis ütles õpetaja:

„Nüüd olemegi oma klassis. Istuge kõigepealt pinkidesse.“

Lapsed hakkasid endale kohti otsima. Margus istus eelviimasesse pinki. Tema kõrvale tuli suure valge lehviga tüdruk.

Kui kõik pinkides olid, lausus õpetaja:

„Aga nüüd saame tuttavaks. Mina olen teie õpetaja.“

Ta ütles oma nime, aga parajasti hakkas Margus oma naabri suurt lehvi vaatama ega kuulnudki õpetaja nime.

Siis ütles õpetaja, et nüüd nimetagu iga õpilane oma nime. Margus ütles oma nime selgelt ja kõvasti.

Kui nimed olid öeldud, mõtles Margus: nüüd siis hakkab õpetaja lastelt igasuguseid asju küsima.

Kuid õpetaja ei küsinud enam midagi. Ta rääkis kogu aeg sellest, kuidas tuleb koolis ja klassis olla.

Ja lõpuks ütles õpetaja:

„Pidage siis hästi meeles, kus keegi praegu istub. Homme tuleb jälle samasse kohta istuda.“

Siis ütles õpetaja:

„Lõpetame tunni.“

Nüüd tuli püsti tõusta ja jälle ritta minna. Nõnda, reas, lahkuti klassist. Vanemad ootasid juba koridoris.

Margus nägi ema, jooksis tema juurde ja ütles sosinal:

„Õpetaja küsis ainult laste nimesid. Ja ütles oma nime.“

„Mis siis õpetaja nimi on?“

„Ma ei kuulnud hästi,“ ütles Margus. „Aga õpetajal on ilus roosa kleit.“

HARRI JÖGISALU

Õpetaja ootel

Uus klassiruum meeldis lastele esimesest pilgust. Kõik oli puhas ja valge, lõhnas värske värvi ning põrandavaha järgi. Kolmest laiast aknast avanes vaade aiale ja kooliõuele. Teed ning muruplatsid paistsid teiselt korruselt nagu joonlauaga tõmmatud. Kõige enne aga jäi laste pilk peatuma piltidele seinal. Suurel, päikese käes helkiva klaasiga maalil oli Lenin tuvidega, pisut kõrval rippus alus fotode ja kuulutusega.

„Tulge vaadake, need on meie kevadise matka pildid!“ avastas Mart. „Näe, kõigil on pambud seljas, seal läheb Jass kaksiratsi üle purde ja siin on Riina kokaks.“
Pildid meeldisid kõigile. Kuulutusele aga oli kirjutatud:

*Pionerid kutsuvad
III klassi oktoobrilapsi
uue õppeaasta
LÖKKEÕHTULE!
Täna kell 20.00
Tähejuht Rein.*

„Lökkeõhtule läheme kindlasti!“

„Tore, et Rein on edasi meie tähe juht. Küllap tema pani ka pildinäituse üles,“ arutati üksmeelselt.

„Aga vaadake, mis Rein meie teha jättis. Lilled vaasi panna!“

Tõsi, nüüd märkasid ka teised, et vaas lauakesel oli tühi. Üksteise võidu ulatati mitu kimpu sügislilli. Lilled olid õpetajale kaasa toodud.

„Maiul on nelke. Nelgid sobivad kõige paremini,“ oli ühine arvamus.

Kiiresti toodi vett. Maiu seadis lilled vaasi. Teised kõik vaatasid ja jäid rahule: punased nelgid pildi ees, millel oli Lenin valgete tuvidega, muutsid klassi väga pidupäevaseks.

„Kohtadele, kohtadele! Õpetaja juba tuleb!“ sosistas Sass ärevalt. Tema pidas ukse valvet.

Päikesest põlenud rõõmsad näokesed särasid tulijale vastu.

„Küll te olete suve jooksul palju kasvanud! Ei tunne kõiki enam äragi!“ vaatas õpetaja lapsi.

Lapsed aga mõtlesid: „Kui hea, et õpetaja on meil ikka endine!“

JOSEF GUGGENMOS

Seitse väikest karu!

SEITSE VÄIKEST KARU,
LUUES LAULUJORU,
LÄKSID TRIPPEL-TRAPPEL
LÄBI ORU.
ORUS OLI OJA,
OJA ÄÄRES PAPPEL.

PAPLI TAGA
AGA
SEITSE VÄIKEST KIISUT.
KASSIPOJAD
TAHTSID ULE OJA.
MJÄU!
TUBLID KARUPOJAD
VIISID KASSIPOJAD
OMA SULES
OJAST ULE.

KUI NAD JÕUDSID ULE OJA,
TEGID KNIKSU KASSIPOJAD,
ÜTLESID: „NJÄU!
AITÄH!”

KÕIGIL OLI RÕÖMUS MEEL.
SEITSE VÄIKEST KARU,
LUUES LAULUJORU,
LÄKSID JÄLLE OMA TEED.

Tõlkinud HELJO MÄND

KUIDAS METSARAHVAS

VÄETIKE

Varesememmel kasvas neli poega. Uks neist oli väetike. Memm õpetas poegadele lendamist. Ta kraaksatas, ajas tiivad laiali ja vuhises pesast lähemale oksale. Kolm poega kraaksatasid nagu memmgi, vehkisid tiibadega nagu memmgi ja olidki oksal memme kõrval. Ainult neljas, see väetike, jäi pesa servale kartlikult kükitama.

Memm näitas, kuidas tuult tiibade alla püüda ja kõrgele taeva alla tõusta. Näitas, kuidas kiiresti või kuidas aeglaselt maapinnale laskuda. Pojad olid virgad õppima. Ainult väetike . . . „Kraak-kraaks!” kurjustas memm. Ta lendas pesa ja vopsas väetikesele tiivanukiga. Väetike nihkus memmest eemale. Memm vopsas tiivanukiga uuesti ja uuesti, viimaks nii tugevasti, et väetike kukkus pesast välja. Ei ta kivina männi alla langenud. Hoopis häda sunnil hakkas lendama. Ja ise kraaksus, et enam pole väetikest olemas.

Kord ronis orav kuuse otsas, mille ladvas istus laulurästas oma pojaga. Orav oli muidugi käbisid nakitsemas. Rästas aga arvas, et nüüd on paras juhust pojale julgustükk kätte õpetada. Võib-olla ütles ta pojale: „Oled varsti suur ja sul on oma pesa ning pesas munad või pojad. Ära usalda ühtki looma, kes sinu pesapuule tuleb. Võitle varmselt vaenlasega – vaat nii!” Rästas vihises ladvast alla ja lõi lennult nokaga tugevasti oravale nina pihta. Jahmunud käbikuningas põgenes oksalt oksale. Noolkiirelt pikeeris rästas ning muudkui jagas nokahoope. Rästapoeg lendas emale järele. Siis võttis julguse kokku ja andis ka oravale toksu. Ja nüüd võmmisid käbikuningat juba mõlemad rästad. Viimaks õnnestus oraval hüpata teisele kuusele ja kaduda käharate okste vahele.

JULGUS- TÜKK

LAPSI ÕPETAB

AHNEPÄITS

Hundipapa ja hundimamma õpetasid hundikutsikale jahikunsti. Eialgu oli õppus nagu mäng või müramine. Kui kutsikas vanemaks sai, mindi üheskoos metsalagendikule. Seal nosisid rohtu kitse-ema ja kitsetall. Nüüd oli tegemist juba tõsise õppusega. Vanad hundid jäid pöösastesse passima, kutsika saatsid talle tabama. Roomates vargsi kõrges rohus, jõudis kutsikas juba kitsedele õige lähedale. Äkki tõstis kitseema pea üles, ajas ninasõõrmed puhevile ja hoiatavalt häälitsedes pistis jooksmas. Tall pages teisele poole. Kutsikas hüppas ja oleks talle kohe kätte saanud. Kuid ta pidas paremaks silgata suurele kitsemale järele. Kitseema andis tagujalaga tubli matsu kutsikale vastu pead. Kutsikas käis uperkuuti ja kukkus kiunuma. Ehk ütlesid hundipapa ja hundimamma pärast oma pojale: „Oh sind ahnepäitsu! Said nüüd õpetust, et endast tugevam jäta rahule.“

KARISTUS

Metsast tulid oja äärde kolm karu. Suur emakaru tatsas vett pritsides läbi oja. Väiksem mömm tatsas järele. Kõige tillem jõmm ei julgenud vette astuda. Ta hakkas teisel kaldal kaeblikult vääksuma. Pahaselt urisedes jäi emakaru vanema poja ette seisma ja sikutas teda esikäpaga kõrvast. Võib-olla urises ema: „See on sulle karistuseks, et meeles peaksid: karude perekonnas on vanemad pojad kohustatud nooremate eest hoolitsema.“

Mõrisedes sööstis mömm läbi oja, haaras tillukesel jõmmil turjast kinni ja kandis ta ema juurde. Ja kolm karu kadusid padrikusse – ema ees, vanem poeg järel, kõige tillem kõige taga.

UNO LEIES

Korravalvur

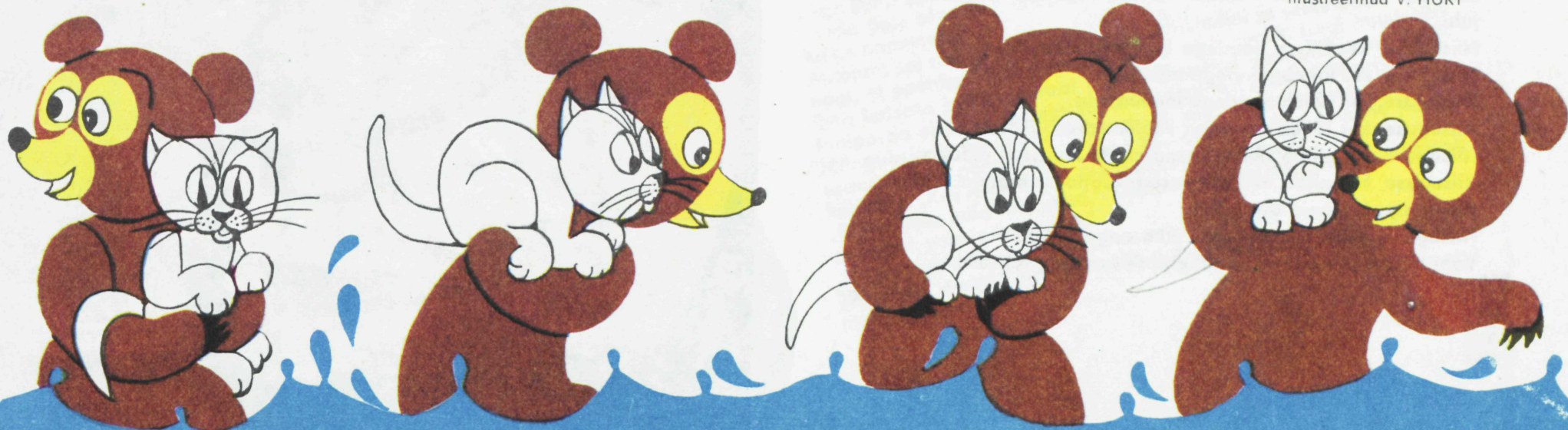
OH SEDA VAIKEST
JA VÄLEDAT SIILI –
PÄEV LÄBI OKKAID
TA TERAVAKS VIILIB.

AINA NÜHIB,
NÜHIB JA NÜHIB...
VAHEPEAL PUHKAB
JA HIGI PUHIB...

SIIS PANEB SEENE
KIIVRINA PÄHE,
METSATEEL RUTATES
VALVESSE LÄHEB...

ÕO LÄBI VALVAB TA
JÄNKUDE MAJA.
VAAT MILLEKS TERAVAIK
OKKAID ON VAJA!

Illustreerinud V. HURT

Tähelapsed ja Jaanika

Aga Jaanika ei tulnud. Ainult ühe koonduse pidaski ta. Selle, kus oktoobrilapsed tähekestesse jagati. Ja kus komandörid valiti. Ja kus plaani peeti, mida nüüd koos koondustel tegema hakata. Ule nädala reedeti.

Ettepanekuid tuli palju.

Kes tahtis kommivabrikusse minna.

Kes tahtis trükikotta minna.

Kes tahtis loomaaeda minna.

Kes tahtis koolikleidivabrikusse minna.

Kes tahtis lasteaialastele kontserti pidada.

Kes tahtis muinasjutukoondust pidada.

Jaanika oli kõigega nõus. Lubas ise veel lisaks pioneeridest rääkida. Ja toredaid tantse õpetada. Aga järgmisele koondusele ta enam ei tulnud.

„Mul polnud seekord aega,“ ütles Jaanika pärast. Ja ta ei tulnud enam ühelegi koondusele . . .

Nüüd on jälle september. Ja oktoobrilastel aeg plaani pidada. Jaanikagi on nüüd kohal. Aga tähelapsed ütlesid talle:

„Meie sind enam ei tahal!“

Jah, just nõnda ütlesid need tähelapsed ning jätsid Jaanika üksinda klassi. Sest nemad valivad seekord endale ise uue juhi.

Niisuguse, kes läheb nendega kommivabrikusse.

Niisuguse, kes läheb nendega trükikotta.

Niisuguse, kes läheb nendega loomaaeda.

Niisuguse, kes läheb nendega koolikleidivabrikusse.

Niisuguse, kes aitab neil lasteaialastele kontserti pidada.

Niisuguse, kes aitab neil muinasjutukoondust pidada.

Niisuguse, kes neid armastab.

Niisuguse, kellel nende jaoks ikka aega jätkub.

Vaat missuguse juhi need tähelapsed endale valivad!

GEORG SEPP

POOLIK LINN

Illustreerinud I. SAMPU-RAUDSEPP

(Algus „Tähekeses“ nr. 8.)

„Millal need majad valmis saavad?“ küsis Paul.
„Need ongi valmis,“ seletas unehaldjas. „Ainult nendes majades ei taha keegi elada. Sest kõik need majad on poolikud ja sellis- teks nad jäävadki. Terve meie linn on ju poolik.“
Nüüd tuli neile vastu jalgrattur. Aga jalgrattur ei istunud sadulas, vaid lükkas jalgratast käekõrval.

„Miks sa ei sõida? Miks sa jalgratast käekõrval lükkad?“ küsis Paul jalgratturilt.
„Kuidas ma siis sõita saan, kui mu jalgrattal pole esimest ratast olemaski!“ kurtis jalgrattur nutusel hääl.

Paul uuris jalgratast ja nägi, et see oli tõepoolest poolik: kahe ratta asemel oli tal all ainult üks.
„Ai-ai-ai,“ vangutas Paul pead, „sa oleksid pidanud vaatama, missuguse jalgratta ostad!“
„Vaataasingi,“ ütles jalgrattur ja hakkas kibedasti nutma, „see oli veel kõige parem. – Teistel jalgratatest puudusid koguni pedaaliid ja porilauad.“

Neist sõitis mööda suur veoauto.
„Vähemalt see on korras!“ hüüdis Paul unehaldjale.
Aga siis äkki jäi auto seisma ja autojuht tuli välja. Ta läks auto esirataste juurde, haaras ühe käega ühest, teisega teisest rattast ja hakkas kõigest jõust rattaid kõrvale keerama.
„Oled sina alles naljatilk!“ ütles Paul autojuhile. „Rattaid saab ju pöörata roolist.“

„Eks sa pööra, kui rooli pole ollagi!“ torises autojuht vastuseks.
„Sirgel teel ei ole väga viga, saab jupi maad ära sõita, enne kui auto kraavi kisub. Aga kui on vaja kõrvaltänavasse pöörata, siis on päris tegemist.“

„Aga kuhu see rool siis jäi?“ küsis Paul.
„Seda pole olnudki,“ ütles autojuht. „Auto on poolik – rool jäeti külge panemata.“
Autojuht sai rattad pööratud, ronis juhikabiini ja sõitis edasi. Paul nägi, et poolikus linnas on tõepoolest kõik poolik. Isegi puud olid ilma ladvata ja lillepeenral kasvavil astreil puudusid õied. Tele- fonipostid olid kui pooleks saetud, traatidest polnud jälgegi.

Mänguasjade kaupluse vaateaknal olid ilma ratasteta mängu- vedurid, ilma peata nukud, ilma kõrvadeta jänkud ja kahe jalaga kiikhobu. „Kes need asjad ära löhkus?“ küsis Paul.
„Keegi pole neid löhkunud,“ seletas unehaldjas, „need on lihtsalt poolikud, valmis tegemata.“
„Kuidas nendega siis mängida saab?“
„Ega vist saagi,“ arvas unehaldjas. „Aga parc.maid mänguasju meie linnas ei ole.“

(Järgneb)

INGEBORG FEUSTEL

AIME MARIPUU

EI-TEA JUTT

Kusagil, küllap vist Ei-tea-kus-maal, elas pisike tüdruk. Ei-tea-kes. Hommikul ärgates paristas ta emale: „Ei-tea-mis ma täna teen? Ei-tea-mida ma täna süön? Ei-tea-kuhu ma täna lähen?“ Ja ükstapuha mis ema ka vastas, pirises pisike tüdruk pirtsakalt: „Ei-tea-miks?!“
Ema ütleb: „Mängi keksu.“
Aga tüdruk vastu: „Ei-tea-miks?“
Ema lausub: „Söö siis putru.“
Aga tema jälle: „Ei-tea-miks?!“
Ema käsib: „Mine ometi poodi!“
Aga tema omasoodu: „Ei-tea-miks?!“ ja „Ei-tea-miks?!“! Ning ise veel selline turris ja torssis, vahib kulmu alt ei-tea-kuhu. Just sedaviisi algas see lugu Ei-tea-kus maal pisikese ei-tea-missuguse tüdrukuga.
Aga – ei-tea-kuidas see lugu küll lõppes? Mis sina arvad?

LUGU DAHUKSIS SAABASTEST

Elas kord saapapaar, mida kandis päevast päeva vana Kirschan. Aga nagu vahel juhtub, läksid saapad ühel öhtul omavahel riidu. „Miks sa käid alati mu kannul?“ küsis vasak saabas paremalt. „Ja miks sina jääd seisma just seal kus minagi?“ küsis parem saabas vasakult. „Rumal!“ kriuksatas vasak saabas. „Ma ei salli sind!“ hüüatas parem saabas. Nii tülitseid nad hommikuni. „Lähen ära ja otsin üksinda õnne!“ „Mine pealegi,“ naeris parem saabas, „siis saan rahu elada!“ Nii veereski vasak saabas kolinal trepist alla. Väliskukse juures ehmatas ta hommikutuult.

„Võta mind kaasa!“ palus saabas. Tuul haaras ta endaga kaasa ja kandis järvele. „Ma olen laev!“ hüüdis saabas uhkelt. „Ma olen tõeline laev!“ Kuid saapa nahk imes endasse vett ja päris kalda lähedal vajus saabas mudasse. Varsti seadis vana kärnkonn end vasakus saapas mugavalt sisse. Parema saapa viskas vana Kirschan pööningule, sest kellel on vaja üksikut saabast? Nii hallitas parem saabas pimedas pööningunurgas. Hiired ronisid saapasse ja närisid ta ninasse augu. Mõlemad saapad ohkasid korraga, kuid nad ei kuulnud teineteist. „Jaa-jaa, nii läheb kõigil, kes oma jonni ajavad!“ hüüdis tuul ja kihutas üle katuste ning järve pilvedele järele.

HELGI MULLER

KÄIS SUVI RINGI METSA ALL

KORD KUIS EMALT MAARIKA:
„MIKS PUNANE ON VAARIKAS,
KES SELLISEKS TA VÄRVIS?“
KÄIS RINGI SUVI METSA ALL
JA PUNAPÄRLID KAELEAS TAL.
SIIS PALUS SUVELT VAARIKAS
PIISK PUNAST PÄRLI VÄRVI.
NING SUVI VÖTTIS KAELEAST KEE –
SAI VÄRVIKS VAARIKAILE SEE.
„MIKS MURAKAS ON KOLLANE?“
MA ARVAN, NII VÖIS OLLA SEE.
KÄIS SUVI RINGI METSA ALL,
MEEKARVA JUUKSED OLID TAL.
SIIS PALUS MÄTTAL MURAKAS:
„KAS PISUTKI SA ULATAKS
MUL OMA JUUSTE VÄRVII“
JA SUVI LEEBELT NAERATAS.
MEEKOLLASEKS TA VAEVATA
KÖIK MURAKAD SOOS VÄRVIS.
„MIKS TUME KUUB ON MUSTIKAL?“
KÄIS SUVI RINGI METSA ALL,
ÖÖKARVA KULMUD OLID TAL.
SEAL TASA PUUDUTAS TA SÄÄRT
ÜKS ROHELINE OKSAVÄÄT:
„OH KALLIS SUVI, KAS SA SAAD
NII KAUNIKS KUI SU KULMUKAAR
MU MARJALAPSED MUUTA?“
JA VAATA IMET, SEDAMAID
ÖÖMUSTI MARJU – MUSTIKAIID
SIIS NÖTKEL VÄÄDIL KIIKUS.
NÜÜD TERVE METS JA SOO JA NURM
ON SUVELE TÄIS KIITUSTI

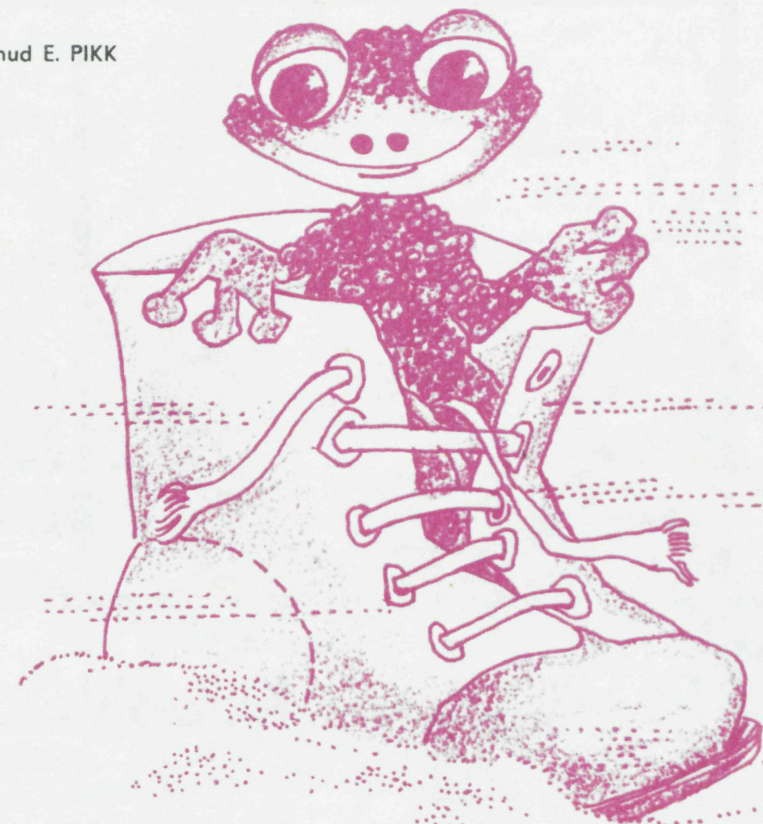
LEILI ANDRE

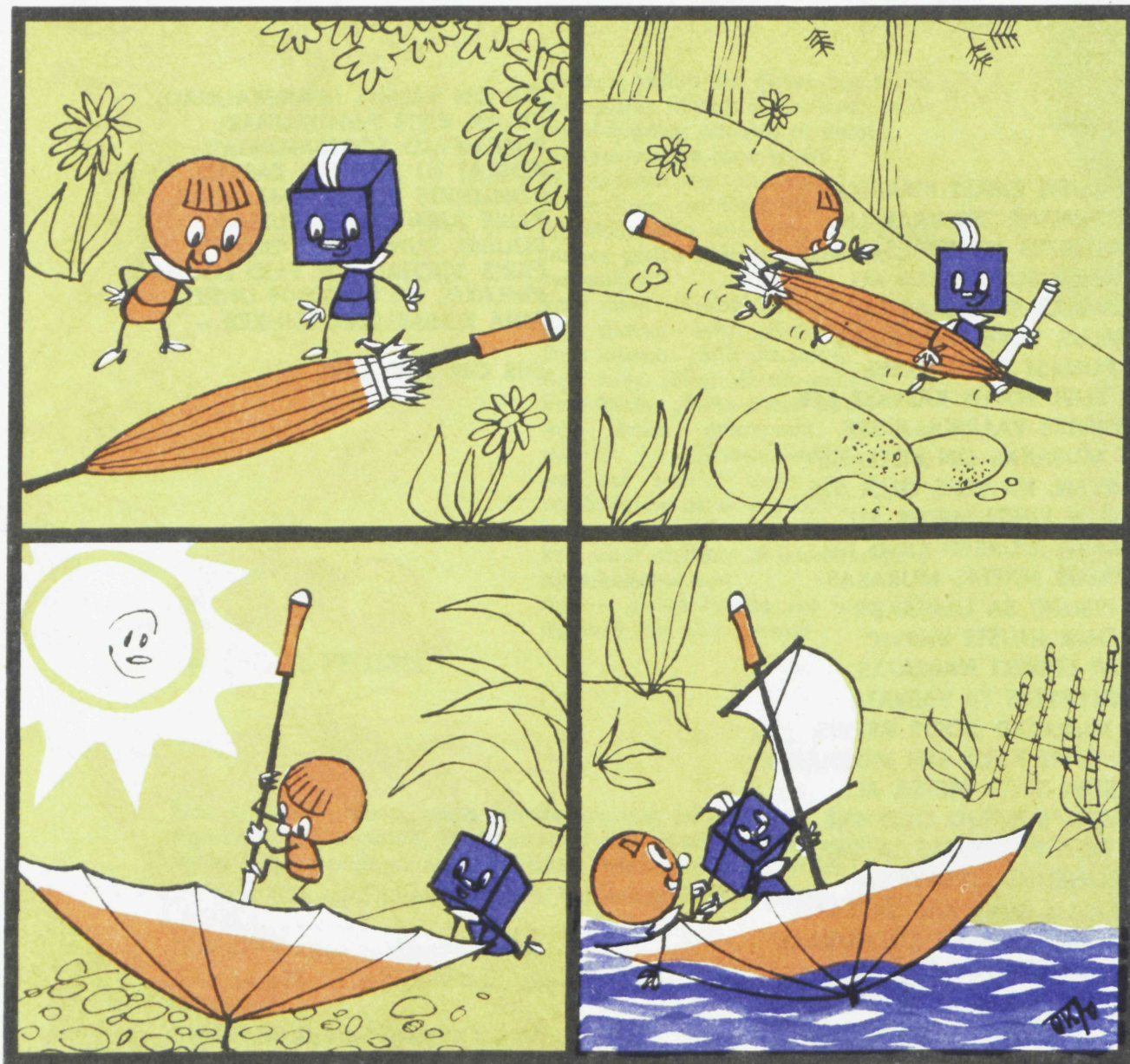
SUVE LÖPP

KUI ON VALMIS HERNEKAUNAD,
VÄLJUL RIVIS PÖHUAUNAD,
PUDENEVAD SÖSTRAMARJAD,
ÄDALAT JU SÖÖVAD KARJAD,
ROHUTIRTS KUI LAULMA AGAR,
PÄIKE JUBA KAUEM MAGAB,
PUUDEL PUNETAVAD ÖUNAD,
PÄRIS SOOJAD ON VAID LÖUNAD,
PIHLAKAL NII RÖÖMUS-UHKELT
AINA KOBARLEEKE PUHKEB –

SIIS ON SUVI LÄBI.

Illustreerinud E. PIKK

KERAPOISS JA KUUBIPOISS

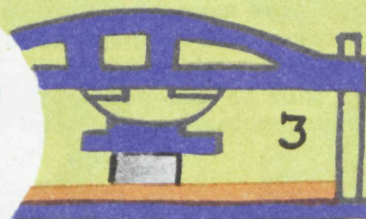
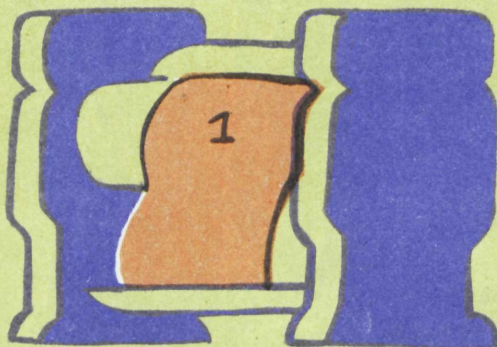
Joonistanud O. KALLAS

NEMAD VÕITSID

„Täheke“ joonistusvõistlus on lõppenud. Koolieelikute hulgast joonistasid kõige ilusamad pildid 3-aastased KADRI PULK ja ANA AUDOVA Pärnu Pioneeride Maja kunstiringist, 5-aastased ULLA PENSA, AVO MÖÖK ja PRIIT ALEKAND Tartu 3. Lasteaiast, ZANNA BEREGOVSKAJA Tallinna 56. Lasteaiast ning VILJA METSAR Nõmme Pioneeride Maja kunstiringist, 6-aastased ANDREI HVOSTOV Sillamäe 11. Lasteaiast, AILE MÄEMETS Kadakalt, ALFONS RIKKA Otepäält, JANNO LAAR Paldiskist ja MARIKA KORK ning LII VALNUMÄE Nõmme Pioneeride Maja kunstiringist ja 7-aastane TOIVO EENSALU Tallinna 56. Lasteaiast. I ja II klassi õpilaste hulgast joonistasid kõige ilusamad pildid KAIRE SAAVEL, AIVAR KAPSTA, MARGIT KIPPAR, EVE ROHTLA ja TIIT KONGI Tallinna 46. Keskkoolist, RIINA MÄNGEL Pärnu Pioneeride Maja kunstiringist, TIJU TORT Märjamaa Keskkoolist, VALTER JÄRVELAID Petserist, AHTI KINK Hummuli 8-kl. Koolist, MARGUS HARJU Tallinna 28. 8-kl. Koolist, ESTA MÄEKALLE ja UDO KLOPETS Valga Tarbijate Kooperatiivi kunstiringist, PEETER KUUS, TÕNU LEPP ja TERJE MÄND Tallinna 34. 8-kl. Koolist, EVE VOLL, MERIKA KOPPEL ja ENE KESKPAIK Pärnu 6. 8-kl. Koolist ning MONIKA JÄRV ja TÕNU HALBERG Nõmme Pioneeride Maja kunstiringist. III ja IV klassi õpilaste seast joonistasid aga kõige ilusamad pildid MARIKA RONDEL Tallinna 46. Keskkoolist, PILLE TOMSON ja PIRET UUETOA Nõmme Pioneeride Maja kunstiringist, MERLE LUPP Laeva 8-kl. Koolist, GERSTL VAHER Viljandi 4. 8-kl. Koolist, AILI TOMITSEVA ja MARET LARKA Tallinna 34. 8-kl. Koolist, GEA KLOPETS Valga Tarbijate Kooperatiivi kunstiringist ja RETY SAKS Pärnu Pioneeride Maja kunstiringist. Kõik need lapsed saavad auhindad.

SOOME JA EESTI LASTE KIRJANDUSVÕISTLUSEST

... on nüüd kokkuvõttes olemas. „Täheke“ lugejate seast olid tublimad jutukirjutajad MAIE PIHLAK Puiatu 8-kl. Koolist („Uks suvepäev“, vt. „Täheke“ nr. 6), HELI KORN Kose Keskkoolist („Jutt jänesest, kes sai kuulsa“), KULLI KANARIK Ruusmäe 8-kl. Koolist („Telefon ja poiss“, vt. „Pioneer“ nr. 8), MERIKE ALTOAAR Lüllemäe 8-kl. Koolist („Sinisel lehel“, vt. „Pioneer“ nr. 6), SIRJE SIREL Tallinna 46. Keskkoolist („Mustasussilised sõbrad“, vt. „Täheke“ nr. 7) ja URVE PRILLOP Rakvere Keskkoolist („Miks?“). Toredamate luuletuste kirjutajate seas on MARE ROOSTAR Põltsamaa Keskkoolist („Hiirel on väga kiire“, vt. „Täheke“ nr. 8), MADE PÄLL N. V. Gogoli nim. Tallinna 21. Keskkoolist („Suusatame“, vt. „Pioneer“ nr. 3) ja TIIT HELM Maardu Keskkoolist („Orava jalutuskäik“). Kõiki neid lapsi ootavad auhindad, mis soome pioneeri-ajakirja „Raketti“ toimetuse selleks puhuks saatis. Alates käesolevast numbrist saate lugeda ka soome laste auhinnajutte ja -luuletusi.

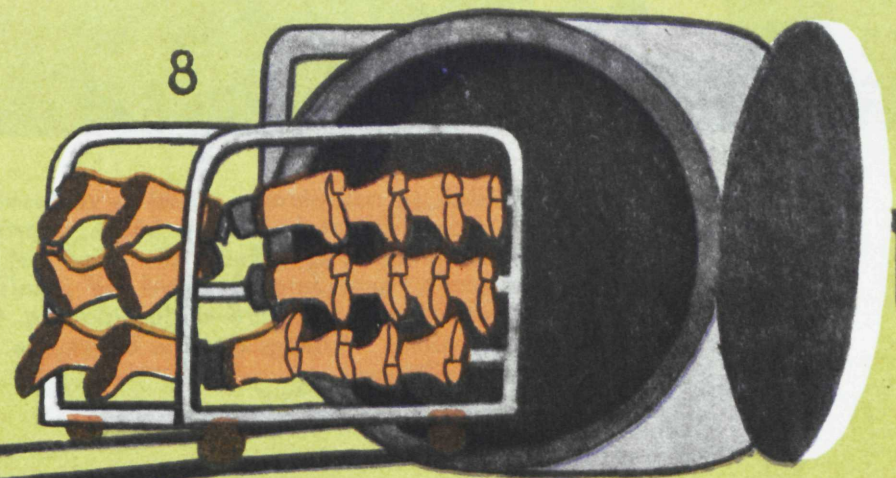
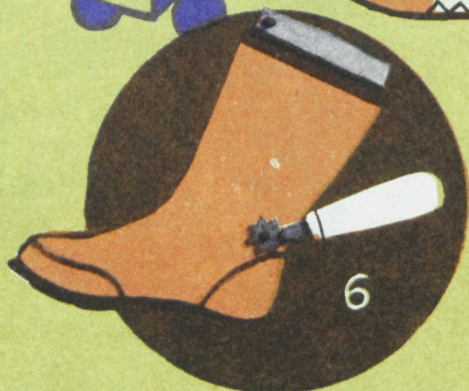
TÄHEKE KAIS „PÕHJALAS”

See on vabrik, kus tehakse värvilisi kummisäärrikuid. Palju aineid, nagu väävel, kampol, värv ja kunstlik kautšuk, kallati suurde veskisse, segati ja nii saadi värviline kummimass. Jämedate rullide (1) vahel pressiti mass ühtlase paksusega kummikangaks. Säärrikute voodririidele lasti sedasama kummimassi õhukese kihina peale.

Masin pressis tallakummile mustri (2) ja metallvormi abil lõi masin välja tallad, sääred, kontsad (3). Voodritükid löigati lintsaega (4) ja masinal õmmeldi need kokku.

Liikuvale lindil kleebiti säärikud valmis. Esmalt tõmmati metalljala peale vooder, kleebiti kann ja nina tugevdamiseks lapid (5), siis kleebiti pealse-tükid, tallad ja kontsad ning ratasnoaga tehti õmblused (6).

Säärrikud olid aga tuhmid ja täiesti pehmed. Nad kasteti laki sisse (7) ja lükati vagonetiga ahju (8), kus nad suures kuumuses muutusid nägusalt läikivaks, sitkeks ja vastupidavaks.

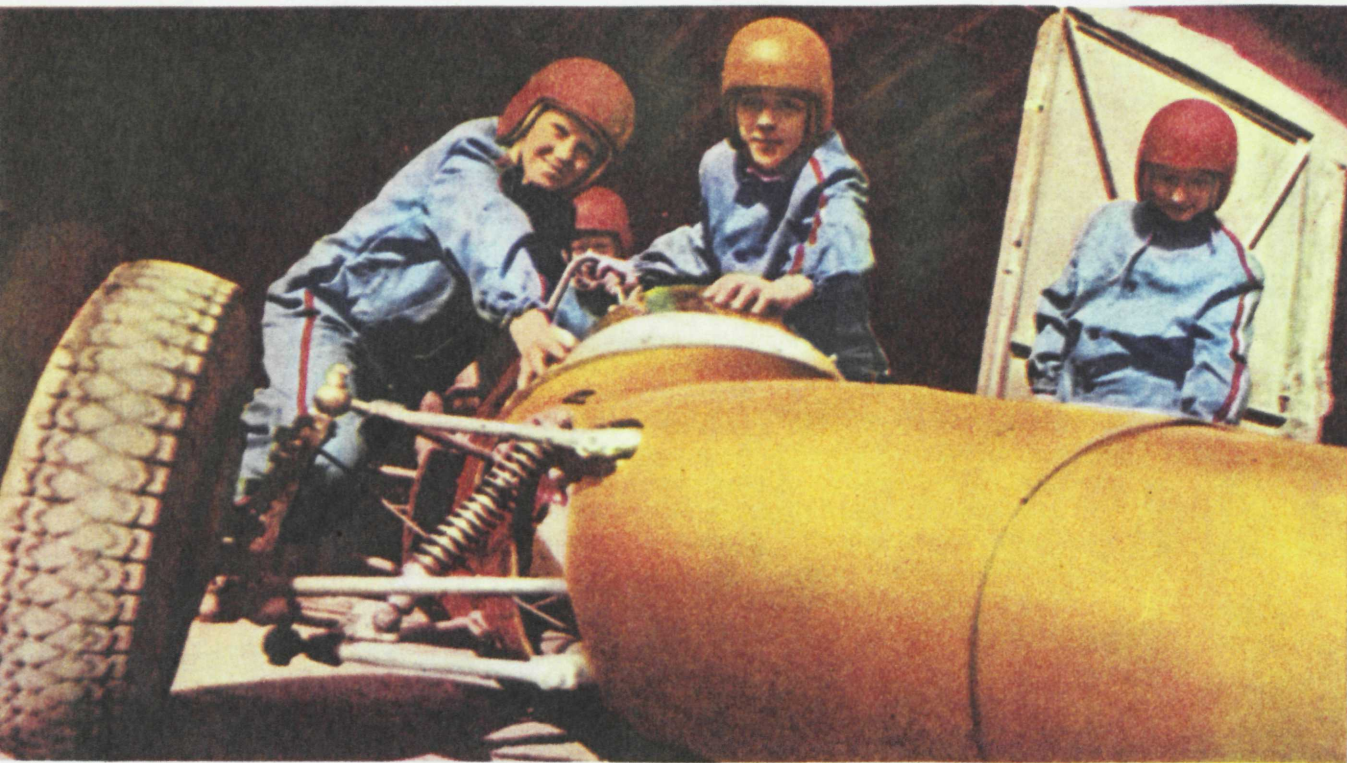

Bambuse tihnik

Niisugune ta on, nagu pildil näed. Kaks jaapani tütarlast on tulnud tihnikusse korjama bambuse noori võsusid ja seemneid, sest neist saab teha maitsvat toitu. Kuid ettevaatust! Bambuserägastik on mürgiste madude, vöödilise tiigri, täpilise leopardi ja musta pantri elupaik.

Bambusroog kasvab peamiselt Aasia soojadel maadel. Ta sirgub pikaks, ulatudes mitmekorruselise maja kõrguseni. Seal, kus bambust on lausa suurte metsadena, kasutatakse teda hoonete, aedade ja sildade ehitamiseks. Peenematest bambusritvadest tehakse mööblit. Bambusekiust punutakse matte ja köisi ning sellest saab ka väga head paberit.

Meie kodumaal kasvatatakse bambusroogu Taga-Kaukaasias.

Ise tegid

Pildil on neli ukraina poissi ja võidusõiduauto. Poisid on Harkovi Pioneeride Palee tehnikaringi kõige agaramad liikmed. Kui teisi huvitavad mudellennukid ja -raketid, siis need neli 10–11-aastast poissi on eriti valmistatud autospordist. Poisid ise joonistasid plaani, milline peab nende arvates olema noolkiire võidusõiduauto. Oma plaani järgi nad ise ehitasid auto valmis. Muidugi õpetaja abiga. Ise on nad ka võidusõitjad pioneeride palee ringrajal.

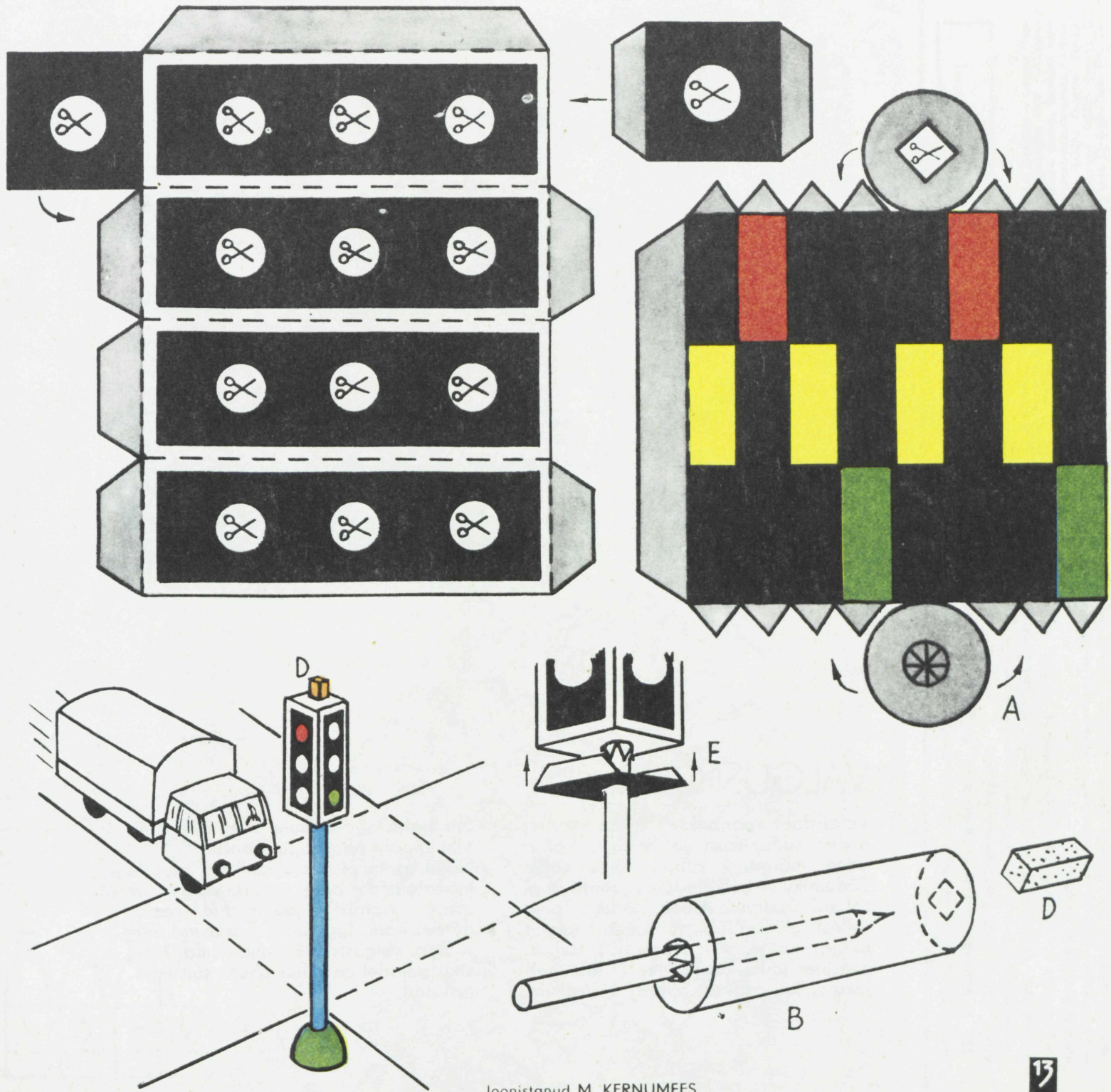
Foto ajakirjast „Sovetski Sojuz“

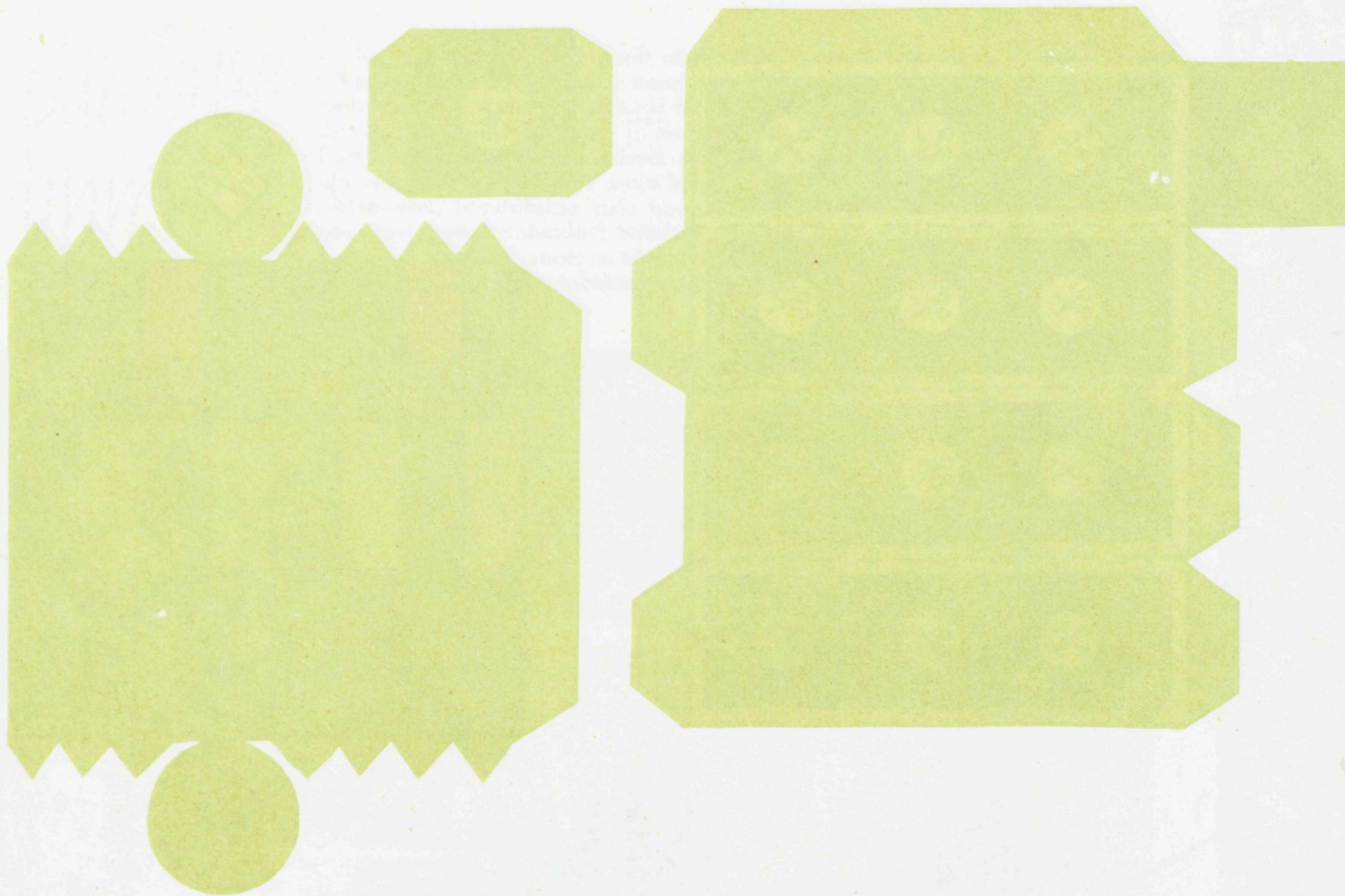

Saabub sügis

SEDA PUNAST JOONST MÕÕDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEY KÄSITÖOLEHT

Nägid esikaanel värvilisi lehti. Nii tuleb sügis... Maikuus jutustasime leherakust. Jutustasime klorofüllist. Sellest imepärasest ainest, mis annab rohelse värvuse meie metsadele, rohumadele ja põldudele. Terve suve valmistasid taimed tärglist, suhkrut, valke, rasvu ja tselluloosi. Taimed kasvasid, valmisid seemned, toiduvarud talletati juurtesse ja tüvedesse. Kõike seda võimaldas päikese soojus ja valgus. Sügisel on vähe päikest. Puudel ei jätku enam jõudu lehtedes rohelse klorofüllit tekitamiseks. Kuid lehtedes on ka kollast ja punast värvainet. Ja nüüd muutuvadki lehed kas täiesti kollaseks või

VALGUSFOOR

Valgusfoor pannakse kokku kahest osast: südamikust ja kestast. Kääridega märgitud kohad lõika välja. Südamiku A keskele lõika joonte järgi sälgud. Südamik kleebi toruks. Torka sellest pliiatsi läbi ja kleebi sälgud pliiatsi külge. Just nagu joonisel B. Seejärel torka korgitükike D läbi neljakandilise avause pliiatsi teravikule.

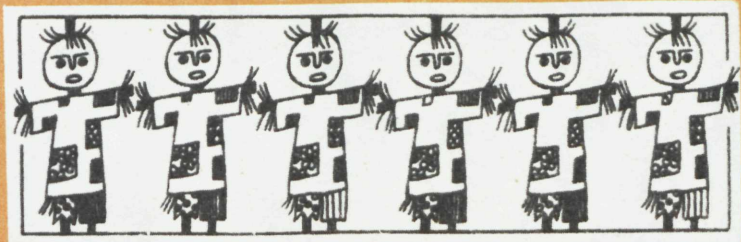
Siis pane südamikule kest ümber ja kleebi põhi alla nagu joonisel E. Nüüd aseta pliiats plastiliinist alusele ja valgusfoor ongi valmis. Valgusfoor aseta papitükile joonistatud risttee äärde. Korki liigutades hakkavad värvituled valgusfooris vahelduma. Ning sinu autodel on nüüd ohutu sõit kindlustatud.

punaseks või hoopis kirevalt kirjuks.

Värvimuutus on ilus. Kuid see on märgiks, et taimelele on lehed üleaarused. Lehed panevad tööle taimele veevarustuse – vesi aurub lehtede kaudu ja juured võtavad mullast niiskust asemele. Külmunud maast enam vett ei saa. Siis ei tohi ka niiskust kulu- tada, sest muidu kuivaks puu ära. Seepärast heidab taim endalt lehed. Lange- nud lehed aga kaitsevad taimejuuri külma eest ning kõdunedes on taimele väe- tiseks.

Okaspuud – kuused, män- nid, kadakad – säilitavad sügisel ja talvel oma hal- juse. Okkad on ju väga väikese aurumispinnaga ja kaetud tiheda vahakirme- ga. Okaste selline ehitus võimaldab puul vett hoida.

Kuuel kaardil on
joonistatud
mitmesugused
esemed ning
kujundid.
On viis võtit
ja viis
rõhknaela
ja nõnda
edasi. Ainult
üks asi
esineb kõigil
kuuel kaardil.
Mis see on?

Kas sa oskad
lugeda, mitu
jänest tuli
kapsaaeda?

Millised hernehirmutised
on samased?

Teie ees on kümme
pudelit limonaadi.
Pudelitel on
erinevate
numbritega etiketid.
Missugused kolm
pudelit peaksid
võtma, et nende
etiketinumbrid
annaksid kokku 50?

Milline hobusekarjuss
püüdis lassoga
hobuse?

Esikaanel A. VENDERI joonistus
"Saabub sügis".

ELKNO Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 9 —
1970, XI aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel.
449-70, 475-20. EKP Keskmittee Kirjastus.

Kollegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, L. Reimann.
Peatoimetaja kt. O. Saar, kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Huri,
vanemkorrektor E. Orgmets.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пие-
нерской организации Эстонской ССР «Тäheke»
(«Звездочка»). Из эстонском языке. Выходит один
раз в месяц. 2,86 учено-издательских листа.
Типография «Октоober», ЭССР, Таллин, Креуц-
вальди, 24. Адрес редакции: ЭССР, Таллин 1,
бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 936. Тира-
ж 60 000.

Laduda antud 20. VII 1970. Trükkida antud 13. VIII 1970. Trükiarv 60 000. Paber 90x60/8. Trükipoognaid 2.
Arvestuspoognaid 2,86. MB-08031. Tellimise nr. 936. Trükkida «Oktoober». Tallinn, Kreutzvaldi t. 24.

Jutt jänesest, kes sai kuulsaaks

Suures metsas elas jänesepoju. Ta oli väga väike. Isegi silist väiksem. Tal oli ka väike nimi – Tutt.

Tutt armastas väga kaugust hüpata. Ta hüppas kaugust liivamäel, kus olid alati kaugushüppevõistlused. Kuid Tutt ei saanud mitte kunagi esikohta, sest ta hüppas väga vähe – ühe kitsesammu. Nii oli Tutt väga nukker jänesepoeg. Siis ta mõtles, et hakkab maad mõõtma oma sõbra tihasepoeg Vidi sammudega. Tutt tegigi seda. Nüüd hüppas ta hulga rohkem – kaks-kümmend kaks tihasesammu.

Nüüd uhkeldab Tutt kõikide ees, et ta hüppas kaks-kümmend kaks tihasesammu.

Kaks-kümmend kaks
tihasesammu!

HELI KORN,
Kose Keskkooli õpilane

Kukk koolis

KUKK SAI UUE „ABD”,
KENA RAAMAT ÕLI SEE.
PILTE EES JA PILTE TAGA.
VAATA, VAATA, XRA MAGA!

KUKK SIIS VAATAS, KUKK SIIS UURIS,
VAATAS JA KA TÄHTI PUURIS.
MITU SONA SELGEKS SAI,
ÕPETAJA TEGI PAI.

UTLES ÕPETAJA MURI,
KES ON VAHEL VÄGA KURI:
„OLED USIN KUKELAPS,
USIN JA KA VÄGA KRAPS.
SEE KULL VÄÄRIB HINNET VIIS.
VIIGU KÕRGELE SIND TIIB.”

KULLI KANARIK,
Ruusmäe 8-kl. Kooli õpilane

Mari matkal

TUHI MAA ON KALAHARI.
SINNA NUUD SATTUS UKSINDA MARI.
KAAMELI VÕTTIS JA RATSUTAS VEEL –
OLIGI NAMIBI KÕRBETEEL.
KULLAP SAHAARANI JÕUAB KA,
SEST AUTOMAATKAAMELIL SÕIDAB TA.

LEILA KÄRKÄINEN
Soomest

„Minu isa” – joonistanud 3-aastane ANA AUDOVA Pärnust.

Kooli mängimas

Mängin tihti oma mänguasjadega kooli. Osa õpilasi vastab hästi, osa halvasti.

Karupoeg Bummi, kutsikas Pontu ja eeslike Mafin vastavad alati ainult hindele viis. Kõige korralikum on nende hulgas Mafin, keda seatakse tihti teistele eeskujuks. Ka Bummi käitub eeskujulikult. Rahule võib jääda veel hirvekese Bämbiga, jänesepoeg Nänuga ja nukuk Mariga. Ahv Sakko aga on laisk ja paha õpilane.

Oma tundides õpetan neile eesti keelt, vene keelt, matemaatikat ja joonistamist.

Eesti keele tunnis kirjutavad nad etteütlust. Vene keele tunnis õpivad nad tähti tundma ja kirjutama. Matemaatikas lahendavad nad ülesandeid. Joonistamises joonistavad teemadel „Lapsed lähivad kooli” ja „Kõik süstima!”.

Mulle meeldib õpetaja elukutse. Kui suureks saan, hakkankindlasti lapsi õpetama.

ANU ALLIKVEE,
Tallinna 46. Keskkooli õpilane

„Rollerimees” – joonistanud 6-aastane ALFONS RIKKA Otepää sovhoosisit.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

ИНДЕКС 78231 HIND 15 KOP.